OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Johtaja Jonna Korhonen
Kulttuuriasiainneuvos Tapani Sainio

28.11.2022

Eduskunnan talousvaliokunnalle

VNS 10/2022 vp Valtioneuvoston selonteko Suomen digitaalinen kompassi

Eduskunnan talousvaliokunta on antanut opetus- ja kulttuuriministeriölle tilaisuuden lausua asiakohdassa mainitusta valtioneuvoston selonteosta Suomen digitaaliseksi kompassiksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Euroopan komissio on kirjannut työohjelmiinsa tavoittelevansa covid-19-pandemian jälkeistä Eurooppaa, joka on entistäkin vihreämpi, oikeudenmukaisempi, digitaalisempi ja kestävämpi. Komissio pyrkii edistämään digitaalista muutosta viemällä yhteisen eurooppalaisen vision, lähestymistavan ja tavoitteet kansallisella tasolla luotaviin strategisiin suunnitelmiin ns. digitaalisen kompassin muodossa. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että se on osallistunut Suomen digitaalisen kompassin laadintaan valtioneuvoston sisäisessä yhteistyössä ja tukee siinä esitettyjä tavoitteita ja avaintuloksia, erityisesti toimialaansa eli osaamista koskien.

Komission lailla opetus- ja kulttuuriministeriö on samaa mieltä siitä, että digitaalinen muutos ei synny ilman tarvittavaa osaamista ja siihen investoimista. Opetus- ja kulttuuriministeriö kuitenkin korostaa, että digitaalinen osaaminen tulee nähdä laajemmin kuin teknisinä taitoina. Digitalisoituva yhteiskunta vaatii uudenlaista ymmärrystä siihen osallistumisen ja toimimisen mahdollistamiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitääkin tärkeänä digitaalisen sivistyksen, taitojen ja osaamisen laajempaa ja syvempää määrittelyä ja kehittämistä kilpailukykyisen, kestävän ja hyvinvoivan yhteiskunnan rakentamiseksi. Huomiota tulee kiinnittää myös osallisuuteen ja luottamukseen digitalisoituvassa yhteiskunnassa, jota koulutus, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö luovat ja vahvistavat.

Digitalisoituvassa yhteiskunnassa hyvät digitaaliset perustaidot ovat ihmisten uusi kansalaistaito, jota niin yksilöt kuin organisaatiot aina yrityksistä julkisen ja kolmannen sektorin toimijoihin tulee uudistaa ja pitää yllä aktiivisesti. Suomen tulee olla jatkossakin digitaitojen huippumaa Euroopassa. Kansalaisten lukutaitojen merkitys kasvaa teknologisen kehityksen ja geopoliittisten muutosten myötä. Koulutus ja tutkimus tuottavat toiminta- ja kilpailukykymme edellyttämää tarvittavaa asiantuntijuutta ja soveltavaa osaamista. Niin nuorten kuin työssä olevan väestön tietojen, taitojen ja osaamiseen kehittäminen on jatkuvaa, jotta pystymme kohtaamaan uudistuvan työelämän, teknologisen kehityksen ja väestön ikärakenteen muutokset.

Digitalinen transformaatio luo tarpeita vastata eri alojen huippu- ja soveltavan osaamisen tarpeisiin. Kansainvälisesti tunnustettu ja tunnistettu tutkimus ja riittävät TKI-panostukset takaavat Suomen globaalin kilpailukyvyn. Meidän on pidettävä huolta myös siitä, että olemme houkutteleva maa kansainvälisille digiosaajille. Tavoitteemme on olla maailman tunnetuimpia ja houkuttelevimpia teknologia-alan koulutuksen, tutkimuksen, osaajien ja investointien keskuksia.